

Súd: Krajský súd Košice  
Spisová značka: 1Co/53/2014  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7113210483  
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 06. 2015  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Cakoci  
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7113210483.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu JUDr. Ladislava Cakociho a sudcov JUDr. Petra Tutka a JUDr. Adriany Murínovej, v právnej veci žalobcu L. F. O.G., D. XX.X.XXXX, N. R., A. X, zastúpeného JUDr. Petrom Harakalym, advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach, Kováčska 28, proti žalovanej Rapid life, životnej poisťovne a.s. so sídlom v Košiciach, Garbiarska č. 2, IČO: 310 690 904, zastúpenej JUDr. Gabrielom Gulbišom, advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach, B.Němcovej č. 22, o zaplatenie 1.505,-eur, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 10.9.2013 č.k. 17C 101/2013-97 jednohlasne takto

### **r o z h o d o l :**

P o t v r d z u j e rozsudok vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania.

Žalovaná je povinná nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v sume 95,29 eur a tieto zaplatiť advokátovi JUDr. Petrovi Harakalymu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

### **o d ô v o d n e n i e :**

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 1.504,25 eur s úrokmí z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 1.504,25 eur za obdobie od 28.5.2012 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania vo výške 380,06 eur. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalovanú zaviazal zaplatiť súdny poplatok z návrhu vo výške 90,-eur na účet súdu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Týmto rozsudkom súd prvého stupňa rozhodol o nároku žalobcu na zaplatenie sumy 1.505,-eur, ktorého sa domáhal z titulu nesplnenia si zmluvnej povinnosti žalovanej uhradiť mu poistné plnenie z platnej poistnej zmluvy.

Rozsudok odôvodnil súd prvého stupňa tým, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca ako poistenec uzavrel dňa 26.5.1997 so žalovanou ako poisťiteľom poistnú zmluvu typu X.-G. XXXXXXXXXXXX so začiatkom poistenia 27.5.1997 na dobu 15 rokov, ktorej predmetom bolo životné poistenie pre prípad smrti a pre prípad dožitia. Konštatoval, že bola dojednaná výška poistného 2.478,-Sk, doba platenia poistného 10 rokov a výška poistných súm 30.000,-Sk pre prípad smrti a 45.317,-Sk pre prípad dožitia. Konštatoval, že kalkulácia poistného bola schválená pre uzavretím poistnej zmluvy a odsúhlasená dozorujúcim orgánom pre poisťovne v tom čase Ministerstvom financií SR. Na základe dohľadu vykonávaného NBS, táto konštatovala nedostatky v kalkulačných vzorcoch a dňa 15.2.2008 určila lehoty, v ktorých uložila žalovanej povinnosť prijať opatrenia na odstránenie a nápravu zistených nedostatkov, najneskôr do 30.4.2008. V protokole bolo konštatované, že kalkulačné vzorce nie sú v súlade s poistnou - matematickými metódami na výpočet poistného a technických rezerv a kalkulačné vzorce niektorých produktov nezohľadňujú všetky záväzky voči poisteným, ktoré sa žalovaná zaväzuje plniť v prípade nastania poistnej udalosti. Žalovaná listom zo dňa 25.4.2008 žalobcovi oznámila, že jej bola uložená povinnosť prepočítať produkt a tým zvýšiť poistné od začiatku tak, aby bolo

možné poisťno-matematicky zachovať poisťné sumy. Prepočítanie poisťného sa má takto bezvýnimočne vzťahovať aj na poisťné zmluvy už s konečnou dobou platenia poisťného. Na základe toho žiadala o zaujatie stanoviska k trom ponúkaným alternatívam

a/ či žiada o zachovanie pôvodnej faktickej výšky poisťného bez zvyšovania z dôvodu spätného prepočtu s tým, že rozdiel nanovo stanoveným a prepočítaným poisťným a pôvodne stanoveným poisťným sa môže vyporiadať metódou a postupom určeným poisťovňou,

b/ či súhlasí s dopočítaním poisťného a jeho ďalším zvýšením podľa metodiky stanovenej NBS,

c/ či nesúhlasí s dopočítaním poisťného ani s postupom podľa písm. a/ a či žiada po ukončení poisťenia zaslať odkupnú hodnotu stanovenú a vypočítanú poisťovňou po odpočítaní dlžného poisťenia podľa metodiky NBS.

Žalobca na uvedenú výzvu reagoval dňa 29.4.2008 s oznámením, že má záujem na zotrvaní poisťného tak, ako bolo uzavreté. Žalovaná na základe toho žalobcovi listom zo dňa 23.6.2008 oznámila zánik poisťenia k 16.5.2008 a výplatu odkúpenej hodnoty s poukazom na to, že žalobca si nezvolil žiadnu z ponúkaných alternatív.

Súd prvého stupňa na základe toho s poukazom na články všeobecných podmienok žalovanej pre životné poisťenie ako aj ustanovenia Občianskeho zákonníka o úprave poisťnej zmluvy uzavrel, že žalovaná nepreukázala, že správnym rozhodnutím jej bola uložená povinnosť zrušiť alebo zmeniť už uzavreté súkromnoprávne zmluvy. Rozhodnutím dohliadajúceho orgánu jej bolo uložené prijať patričné opatrenia, ktorým mohlo byť napr. vytvorenie dodatočných technických či iných finančných rezerv pre krytie rizík z týchto produktov. S poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu SR mal za to, že žiaden zmluvný účastník nemôže od súkromnoprávnej zmluvy odstúpiť verejno-právnym aktom, čo platí aj pre zrušenie zmluvy. Ma za to, že žalovaná bola povinná zjednať nápravu v kalkulačných vzorcoch uvedených v poisťno-matematických modeloch produktov životného poisťenia v zmysle novej úpravy zákona o poisťovníctve a v zmysle konkrétnych záverov a v lehotách určených dohliadajúcim štátnym orgánom avšak táto nepreukázala, že táto úprava sa mala dotknúť už uzavretých poisťných zmlúv a takýto žalovanou uvádzaný výklad nevyplýva ani z protokolu samotného dohliadajúceho orgánu. Mal za to, že žalobca, ktorý nie je v žiadnom zmluvnom vzťahu s NBS, nemôže znášať následky sporov medzi žalovanou a dohliadajúcim orgánom, ani si uplatniť žiaden nárok voči NBS. Prípadnú škodu takto vzniknutú nemožno prenášať na spotrebiteľov. Nesplnenie si povinnosti pri výpočte technických rezerv alebo iná chyba pri výpočte či nenaplnenie miery solventnosti môže byť iba porušením verejnoprávnych noriem, ktoré ale nemôžu mať priamy vplyv na platnosť a obsah súkromnopoistných zmlúv. Mal za to, že žalovaná sa v konaní snažila iba vzbudiť dojem, že výška poisťného bola určená tretím subjektom Ministerstvom financií SR v roku 1995. Mal za to že jediným subjektom, ktorý navrhol cenu poisťného a teda cenu poisťenia a ktorý ju zapracoval do svojho obchodného plánu vrátane všetkých kalkulácií s týmto spojených a určením pravdepodobnosti bola žalovaná a nie tretí subjekt. Ministerstvo financií bolo iba subjektom, ktorý na podklade úplnej žiadosti žalovaného vydalo povolenie na podnikanie v oblasti poisťovníctva. Na základe takéhoto konania ale nie je možné uzavrieť, že by cena poisťenia bola určená treťou osobou. S poukazom na ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce zánik poisťenia uzavrel, že zákon zakotvuje nemožnosť vypovedať poisťenie osôb s výnimkou poisťenia pre prípad úrazu. Na základe toho uzavrel, že v danom prípade k zániku poisťnej zmluvy z dôvodu výpovede nedošlo a medzi účastníkmi konania ani nebolo spochybnované. K zániku nedošlo ani z dôvodu nezaplatenia poisťného v zmysle § 801 Obč. zákonníka, ani v zmysle § 802 ods. 1. Žalovaná od poisťnej zmluvy neodstúpila z dôvodu vedomého porušenia povinnosti uvedených v § 793 OZ a taktiež nedošlo k zániku poisťenia ani odmietnutím poisťenia zo strany žalovanej v zmysle § 800 ods. 2 OZ. Súd preto uzavrel, že nedošlo k zániku poisťného vzťahu. Ohľadne argumentácie žalovanej o zániku poisťenia v dôsledku tzv. dodatočnej nemožnosti plnenia v zmysle § 575 OZ uviedol, že za právny dôvod zániku dlžníkovej povinnosti plniť a tým aj k zániku celého záväzkového vzťahu možno považovať iba dodatočnú nemožnosť plnenia t.j. nemožnosť plnenia, ktorá nastala až po vzniku záväzku. Ide pritom o objektívnu nemožnosť plnenia, t.j. o stav záväzku, že jeho splnenie je všeobecne nemožné. Nepostačuje preto iba subjektívna nemožnosť dlžníka (napr. jeho platobná neschopnosť). Záväzok v takomto prípade nezániká a dlžník je povinný plniť. Súd v danom prípade konštatoval, že nebola preukázaná objektívna nemožnosť plnenia zo strany žalovanej a táto sa uzavretou poisťnou zmluvou zaviazala na plnenie peňažného charakteru (poisťné plnenie) a teda nešlo o záväzok osobnej povahy. Po uzavretí poisťnej zmluvy nedošlo k zmene právnej úpravy poisťenia, ktorá by bránila v možnosti vyplatiť dohodnuté poisťné plnenie zo zmluvy a ktoré by sa v dôsledku toho stalo nemožným. Skutočnosť, že žalovaná až dodatočne po vzniku poisťnej zmluvy zistila, že výšku poisťného vypočítala nesprávne, je irelevantná. S poukazom

na tieto dôvody žalobe vyhovel. S poukazom na omeškanie žalovanej priznal žalobcovi aj úroky z omeškania vo výške o 8 percentuálnych bodov vyššej ako bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky v prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Rozhodnutie o trovách konania založil na ust. § 142 ods. 3 O.s.p. s poukazom na to, že žalobca mal v konaní neúspech iba v nepatrnej časti. Povinnosť žalovanej zaplatiť súdny poplatok návrhu založil na ust. § 2 ods. 2 a § 4 ods. 2 písm. za zákona o súdnych poplatkoch.

Proti rozsudku podala včas odvolanie žalovaná. Táto žiadala napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Svoje odvolanie zakladala na dôvodoch uvedených v ust. § 205 ods. 2 písm. b/, c/, d/ a f/ O.s.p.. V odvolaní uviedla, že súd prvého stupňa nezistil správne a komplexne skutkový stav a následne vec aj nesprávne právne posúdil, pokiaľ vyvodil existenciu naliehavého právneho záujmu na určení trvania poistného vzťahu napriek ochote a snahe žalovanej zaplatiť poistnú sumu žalobcovi, avšak v inej než zmluvne dohodnutej výške. Je teda zrejmé, že nerozporovala plnenie voči žalobcovi do sumy 1.083,92 eur. Za nesprávny považovala záver súdu prvého stupňa, ktorým neuznal jej dôkazy preukazujúce priebeh poistného vzťahu a ingerenciu štátneho orgánu vo forme priameho zásahu do poistných súkromnoprávných vzťahov žalovanej. V prípade, ak by jeho záver bol komplexný, založil by skutkové zistenie o tom, že poistné vzťahy boli regulované štátom a že žalovaná musela splniť všetky podmienky určené a schválené štátom, na ktoré mali priamy a nezvratný vplyv kontrolné závery Národnej banky Slovenska v rokoch 2007-2008. S poukazom na ust. § 37 ods. 1 písm. a/ zákona o poisťovníctve má za to, že poisťovňa je povinná vykonávať svoju činnosť spôsobom, ktorý zohľadňuje a minimalizuje riziká vyplývajúce z jej činnosti a nesmie uzatvárať zmluvy za nápadne nevýhodných podmienok pre ne, najmä zmluvy ktoré ich zaväzuje na hospodársky neodôvodnené plnenie alebo plnenie zjavne nezodpovedajúce poskytovanej protihodnote, alebo ktorými sú zjavne nedostatočne zabezpečené pohľadávky. Má za to, že nemohla predvídať, že poistno-matematicky vzorec výpočtu poistného je nesprávne schválený štátnym orgánom a v tomto omyle zotrvala až do tretej kontroly, vykonanej NBS v rokoch 2007-2008. Za nesprávny považuje záver súdu o tom, že nebolo preukázané, aby medzi účastníkmi poisteného vzťahu došlo k dohode o zmene poistnej zmluvy a že túto skutočnosť žalovaná nepreukázala. Má za to, že v dôsledku zásahu kontrolného subjektu došlo pre ňu nepredvídateľne a bez možnosti zvrátiť daný stav k nutnosti vyhodnotiť danú situáciu. Žalobcovi ponúkla 3 alternatívy ďalšieho postupu, ktoré však súd prvého stupňa nesprávne vyhodnotil v jej neprospech a napadnutým rozhodnutím odňal žalovanej prístup k spravodlivému rozhodnutiu. Voči žalobcovi konala formou ukončenia poistného vzťahu len a jedine pre objektívnu nemožnosť plnenia zapríčinenú vonkajšími faktormi. Takéto jej konanie teda bolo vykonané v krajnej núdzi. Je toho názoru, že aj podľa právnej doktríny analyzujúcej poistné zmluvy z pohľadu dobovej právnej úpravy je pri niektorých druhoch zmlúv verejný záujem na ich vyváženosti a preto bol vytvorený osobitný úrad poverený vykonávaním kontroly poistných zmlúv. Takéto zmluvy preto spadajú pod kategóriu tzv. regulovaných zmlúv, ktoré predstavujú medzistupeň medzi súkromným a verejným právom. Pri uzatváraní poistnej zmluvy vychádzala z prezumpcie správnosti úradných rozhodnutí. Žiadna zo zmluvných strán totiž nemohla predpokladať omyl tretieho subjektu (štát by mal byť v tomto zmysle neomylný) spočívajúci v absolútnej neodbornosti v postupe príslušného orgánu verejnej moci, ktorý schválení výšky jednotlivých finančných parametrov obsahu poistnej zmluvy predchádzal. Má za to, že absolútne zotrvanie na zásade pakta sunt sevanda v okolnostiach prípadu vedie na strane žalovanej k porušeniu záväzných noriem v oblasti verejného práva a na strane žalobcu k trvaniu práva na poistné plnenie pre prípad dožitia do konca poistnej zmluvy, ktoré nie je ekvivalentné a tým ani primerané v žalobcom skutočne uhradenej cene hlavného predmetu plnenia. Pre prípad, ak by sa odvolací súd stotožnil s právnym posúdením veci súdom prvého stupňa, navrhla pripustiť vo veci dovolanie z dôvodu riešenia hore uvedených otázok naliehavého právneho významu, keďže tieto doposiaľ riešené nie sú a môžu mať podstatný vplyv na rozhodnutie vo veci samej, v tomto ale i v ďalších sporných prípadoch žalovanej s inými žalobcami.

K odvolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca. Tento žiadal napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že v konaní bolo preukázané, že žalovaná po vykonaní kontroly NBS autoritatívnym a jednostranným konaním v rozpore s § 493, § 2, 788 ods. 2 OZ nútil žalobcu k zmene obsahu pôvodne uzavretej poistnej zmluvy. Žalobca jednoznačne všetky návrhy žalovanej odmietol a takto súd správne uzavrel, že k zmene pôvodne dojednanej poistnej zmluvy nedošlo. Za správny považuje aj záver súdu o tom, že oznámenie o zániku poistenia nemá oporu v ustanoveniach zákona, podľa ktorého je to nedovolený právny úkon.

Odvolačný súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa okrem výroku o čiastočnom zamietnutí žaloby, ktorý nebol odvolaním napadnutý ako aj konanie ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1,3 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a na základe toho dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v súlade s úpravou ust. § 120 ods. 1 O.s.p., vykonané dôkazy vyhodnotil postupom podľa § 132 O.s.p., vec aj správne, právne posúdil a aj vecne správne vo veci rozhodol. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo žiadne také nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie, než ako rozhodol súd prvého stupňa. Za vecne správne a výstižné považuje odvolací súd aj dôvody prvostupňového rozsudku, s ktorými sa stotožňuje a preto sa v súlade s ust. § 219 ods. 2 O.s.p. obmedzuje na konštatovanie správnosti dôvodov rozsudku a s poukazom na obsah odvolacích námietok žalovanej k týmto považuje za potrebné dodať:

Súd prvého stupňa sa v dôvodoch rozsudku vyporiadal v prevažnej miere aj so skutočnosťami, ktorými žalovaná opätovne argumentuje v odvolaní a predovšetkým ohľadne dôsledkov zistenia dohliadajúceho štátneho orgánu - NBS ohľadne nesprávneho výpočtu kalkulačných vzorcov v poistno-matematických podieloch produktov životného poistenia, ktoré vyhotovila žalovaná. Odvolací súd sa zhoduje so záverom súdu prvého stupňa v tom, že uvedené zistenia neoprávňovali žalovanú na jednostranné vykonanie zásahov do dojednaných zmluvných podmienok súkromno-právneho vzťahu. K tejto otázke zaujal odvolací súd zhodné stanovisko už v mnohých ďalších konaniach, ktorých predmetom bolo posúdenie rovnakej otázky.

Za nedôvodnú považuje odvolací súd odvoláciu námietku žalovanej v ktorej táto poukázala na svoju pripravenosť a ochotu uhradiť žalobcovi časť ním uplatnenej sumy vo výške 1.083,92 eur. Samotné tvrdenie žalovanej o ochote uvedenú sumu uhradiť, nemá žiadny vplyv na úspešnosť nároku žalobcu, pokiaľ žalovaná jeho nárok ani v takejto čiastočnej sume dobrovoľne neuhradila napriek tomu, že jej v tom nebránila žiadna objektívna skutočnosť.

S poukazom na tieto dôvody odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v jeho vyhovujúcom výroku ako aj v naväzujúcom výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil.

Odvolačný súd nepovažoval za dôvodné ani pripustenie dovolania proti svojmu rozhodnutiu vzhľadom k tomu, že nezistil okolnosť, ktorá by predstavovala potrebu vyriešenia zásadnej právnej otázky. Súdna prax súdov pri posudzovaní otázky, ktorá je základom rozhodnutia vo veci bola predmetom mnohých ďalších obdobných konaní a žiadnu zmenu nepriniesol ani výsledok dovolacieho konania na základe dovolania žalovanej v inom konaní.

Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania sa zakladá na ust. § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalobca bol v odvolacom konaní úspešný, preto mu v súlade s ust. § 142 os. 1 O.s.p. patrí náhrada trov odvolacieho konania. Tieto pozostávajú z odmeny za 1 úkony právnej služby advokátom podľa 10 ods. 1 vyhl.č. 655/2004 Z.z. (písomné vyjadrenie k odvolaniu) v sume 71,37 eur a s pripočítaním režijného paušálu v sume 8,04 eur a DPH v sume 15,88 eur predstavuje výška odvolacích trov žalobcu 95,29 eur.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.